

IDEALiC

Digitale inclusie door empowerment en autonomie tijdens de levensloop

DUUR
15/12/2014 - 15/03/2019

BUDGET
764 656 €

PROJECT BESCHRIJVING

De voortdurende digitalisering van zowel publieke als private diensten in verschillende levensdomeinen leidt tot een verhoogd risico op digitale uitsluiting bij burgers. Hoewel er in de Vlaamse, Waalse en Belgische onderzoekswereld betrekkelijk wat aandacht besteed wordt aan e-inclusieonderzoek, is er een gebrek aan kennis over hoe de digitalisering van diensten en toepassingen burgers verhindert om ten volle deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Recente studies tonen aan dat sociaaleconomische factoren niet langer volstaan om digitale exclusie te verklaren. De traditionele tweedeling tussen ingesloten en uitgesloten groepen op basis van deze factoren – bv. rijk versus arm, jong versus oud, man versus vrouw – zijn niet langer geldig. Naast sociaaleconomische factoren moet er dus gezocht worden naar andere mechanismen die mee aan de basis liggen van digitale uitsluiting.

Dit impliceert dat er momenteel geen duidelijk beeld meer bestaat over welke groepen risico lopen op digitale uitsluiting. Er is bijgevolg nood aan een nieuwe en gecontextualiseerde aanpak om deze groepen te identificeren. Verschillende experts benadrukken dat maatschappelijke participatie in belangrijke mate beïnvloed wordt door de vaardigheid om digitale media autonoom en strategisch te kunnen gebruiken. Deze verschuiving naar strategische doelstellingen weerspiegelt zich ook op het niveau van e-inclusiebeleidsmaatregelen, welke niet langer enkel focussen op het voorzien van toegang tot nieuwe technologieën, maar in toenemende mate ook aandacht hebben voor bredere maatschappelijke doelstellingen, zoals empowerment, inclusie en participatie.

Het IDEALiC project heeft tot doel op deze tendensen te focussen en zodoende een nieuw kader voor e-inclusie te creëren voor de toekomst. De centrale onderzoeksvraag van IDEALiC focust op hoe e-inclusiebeleidsmaatregelen en -initiatieven oplossingen kunnen bieden voor de digitale exclusiemechanismen die samen gaan met de digitale omwenteling. Door middel van een innovatieve aanpak op vlak van theorie, empirie en beleid willen de projectpartners het Belgische e-inclusieonderzoek naar een hoger niveau tillen.

Het IDEALiC project maakt gebruik van een interdisciplinaire methodologische aanpak waarin kwalitatief gebruikersonderzoek gecombineerd wordt met comparatief onderzoek, beleidsanalyse en een kwantitatieve analyse van secundaire data. Het onderzoek is gefocust op volgende zaken:

- Het voorzien van vernieuwende inzichten in de zaken die een autonoom en onafhankelijk ICT gebruik stimuleren en dit gebaseerd op de bestaande theoretische kaders omtrent digitale vaardigheden.
- Het kritisch herbekijken van de recente evolutie van het beleid richting een focus op empowerment, inclusie en participatie. Wat houden deze concepten in en op welke manier zijn zij normerend voor de ontwikkeling van e-inclusiestrategieën op het niveau van beleid, implementatie en evaluatie?
- Het opleveren van een stand van zaken betreffende het huidige e-inclusie landschap in België (actoren en beleidsvelden). Dit wordt aangevuld met een kritische reflectie over hoe een ideaal e-inclusie beleid in België ontwikkeld kan worden op lokaal, regionaal en (inter)nationaal niveau.
- Het opleveren van een nieuwe stand van zaken betreffende e-inclusie in België, gebaseerd op een secundaire kwantitatieve analyse.

IDEALiC

- Het uitvoeren van een empirisch onderzoek waarin e-inclusie bestudeerd zal worden aan de hand van verschillende levensfasen in plaats van op basis van sociaal-demografische gegevens. Er zullen diepte-interviews uitgevoerd worden met respondenten uit drie groepen: (1) 18 tot 30 jarigen (i.e. periode waarin individuen meer onafhankelijk worden en hun sociale, economische en politieke participatie verhogen, (2) 31 tot 50 jarigen (i.e. de periode waarin individuen verondersteld worden autonoom te zijn en ten volle deel te nemen aan het maatschappelijk leven), en (3) 51 tot 70 jarigen (i.e. de periode waarin individuen actief en onafhankelijk willen blijven participeren in de maatschappij en dit in het kader van een vergrijzingstendens die een aantal belangrijke beleidsuitdagingen met zich meebrengt).
- Het bestuderen van de relatie tussen de aanbieders van gedigitaliseerde diensten en burgers. Hier komen verschillende vragen aan bod, zoals bijvoorbeeld: reflecteren instituties over digitale exclusiemechanismen wanneer zij hun diensten digitaliseren? Of, in welke mate nemen zij maatregelen om te verzekeren dat alle burgers hun digitale diensten op een autonome manier kunnen gebruiken? Dergelijke vragen zullen beantwoord worden aan de hand van drie case studies: mobiliteit, de mutualiteiten en het brussels.be portaal.
- Tot slot zal er binnen IDEALiC gebruik gemaakt worden van een participatieve aanpak zodat diverse actoren (i.e. beleid, overheidsdiensten, private sector, maatschappelijk middenveld, etc.) betrokken worden bij de ontwikkeling van e-inclusiebeleidsaanbevelingen om op die manier de adoptie en implementatie van de onderzoeksresultaten te verzekeren.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Leo VAN AUDENHOVE
Ilse MARIËN, Dorien BAELDEN
Vrije Universiteit Brussel (VUB)
iMinds-SMIT
lvaudenh@vub.ac.be
imarien@vub.ac.be, dbaelden@vub.ac.be

Partners

Gérard VALENDUC, Patricia VENDRAMIN
Périne BROTCORNE
Fondation Travail-Université (FTU),
gvalenduc@ftu-namur.org, pvendramin@ftu-namur.org,
pbrotcorne@ftu-namur.org

LINKS

T (NL)	+32 2 629 16 14
T (FR)	+32 81 72 51 22
Website	www.idealic.be
Email	info@idealic.be
Twitter	idealic_be